

ЧОМУ «КАКАЯ РАЗНИЦА» ПІДІЙМАЄ ГОЛОВУ У ВОЮЮЧІЙ КРАЇНІ

Свіжий, але, на жаль, не перший скандал в українському інформаційному просторі

Спровокував його співак Сергій Бабкін, записавши й виклавши на своєму YouTube – каналі трек із промовистою назвою «Зрада». Зміст пісні зводиться до банальщини, яку українці чули всі дев'ять років після перемоги Революції Гідності й, відповідно, російського вторгнення: мовляв, не все так однозначно. Це гасло непрямим використовувалося під час передвиборчої кампанії Володимира Зеленського, і сам уже новообраний президент промовив у новорічній промові 2020 реально програмну для його політики фразу про «яку різницю».

Далі краще цитувати мовою оригіналу: *«Хто я? Житель Франківська, який захищає свою рідну мову - или житель Краматорска, говорящий на родном русском языке? Той, хто вивчив українську мову – чи той, хто не хоче цього робити? Хто каже – я тебе кохаю, чи — я тебе люблю? Хтось переконав нас, що наші відмінності мають значення. Немає різниці, біля якого пам'ятника ти чекаєш дівчину, в яку ти закоханий. Неважливо, як названа вулиця, якщо вона світла й заасфальтована». Два роки й п'ятдесят п'ять днів потому російські бомби дали зрозуміти: різниця таки є. Розуміння прийшло надто пізно. А до декого досі доходить, мов до жирафі.*

Артист Бабкін критикує українців за так звану «зрадофілію». По суті, він поклав на музику згадану вище новорічну промову артиста Зеленського. Щоправда, на той момент останній уже пів року як був політиком і головою воюючої держави. Хоча актором залишився. На зовнішню аудиторію це працює в цілому непогано. Але внутрішня аудиторія це сприймає дедалі гірше. Яскравий приклад тому – скандальне для чинної влади соціологічне опитування, згідно з яким 78% українців вважають саме Володимира Зеленського як президента відповідальним за корупцію. Отже, емоційно зіграні щовечірні «відосики» вже вичерпують себе.

Конспірологія вимагає просувати наступну версію. Сьогодні голова воюючої держави не має морального права просувати ті самі тези, що й два роки тому. Проте прихильники формату «какая разница» нікуди не поділися, і ці люди чинній владі світоглядно близькі.

Біда в тому, що масштабна російська агресія, щоденні обстріли й руйнування, щоденна загибель дорослих та дітей згаданий проширок суспільства маргіналізували. Оскільки «какая разница» - складова затишого для носіїв

такої філософії «русского мира», маргінальним стає і сам «русский мир». Ще трошки – і він опиниться на грані вимирання й на межі виживання саме в Україні.

Тепер прошу уваги. Наша війна з Росією – війна за виживання й збереження української ідентичності. Саме тому активні, свідомі, національно орієнтовані громадяни в міру своїх сил опираються спробам знищити Україну, українців та українське. І дедалі частіше з оборони переходять в атаку, наступаючи на всіх фронтах дерусифікації, дерадянзації, деколонізації. Але адепти «какой разницы» теж не хочуть бути знищеними! Вони так само готові відстоювати власну ідентичність! Тому «русский мир» всередині країни теж чинить опір українському світові. І – увага, конспірологи! – такі повноваження апологетам «какой разницы» неофіційно, потайки делегував особисто голова держави.

По суті, Україна воює на два фронти: з окупантом явним і тими, хто окупантам підспіває. Народний депутат Микола Княжицький цитує в цьому контексті жителя прикарпатського села, яка вважає: навіть перемога на фронті не завершить війну, поки російська церква і цінності пануватимуть в Україні. І від себе додає: «русский мир» усередині воюючої з ним країни досі лишається недоторканим.

Сумнозвісна пісня Сергія Бабкіна – свіженький тому приклад. Він знецінює дерусифікацію й деколонізацію, заявляючи, для прикладу: українські діти мають право дивитися російські мультки й батьків за то сварити гріх. Або опускається до питома російського знаку рівняння між українцями й салом: мовляв, не їсти сала – це зрада. А ще й пів року не минуло відтоді, як за схожий кліп «Волонтерочка» отримав величезну хвилю праведного гніву його колега по цеху, репер Потап.

Інакше, ніж негласною підтримкою влади, безкарність провідників «русского мира» через «какую разницу» справді не назвеш. Однак я б не поспішав погоджуватися з цією конспірологією. Так може бути лише частково. Зокрема, подібні наративи цілком собі ладен просувати мільйонам Єдиний марафон, чия контрольованість владою сумнівів не викликає. Проте таких, як Бабкін, Потап чи Арестович, який уже відверто, не ховаючись, з усіх доступних йому майданчиків знецінює українців та пропагує «русский мир», влада навряд контролює чи спонсорує. У них інша фішка: кожен доводить право мати й поширювати власну думку. Відмінну від думки тих, хто називає все російське ток-

сичним та шкідливим для розвитку України.

Народна депутатка від «Голосу» Інна Совсун днями виклала на своїй Facebook-сторінці допис, який обурюється, що лікарі вперто спілкувалися з її сином російською. Далі цитата: *«І це було не вперше, коли мені доводилося робити зауваження щодо спілкування російською з Мартином. Інструктор на картингу пояснював, де «тормоз» російською мовою. І тоді мені довелося пояснювати інструктору ази закону про мову. Це не вичерпний перелік історій, на жаль». Майже водночас схожий допис поширила Ярина Черногуз, військова й волонтерка, яка захищає Україну зі зброєю в руках ще від часів АТО-ООС: її однокласники в Києві презирливо називають «прямо українкою». А в перший день КиївБукФесту, який проходив 8-10 вересня, пильні відвідувачі знайшли та сфотографували на кількох стендах російськомовні книжки. Організатори наступного дня усунули проблему – але лише на одному майданчику. Вона лишилася, і виходить далеко за традиційно гостре мовне питання.*

Йдеться про світогляд. Вишиванка, фото з «Кобзарем» у руці та цитування франкових «Камеярів» часто-густо є зброєю в руках так званих «перфарбоаних» та «перезвутьих». Те, що останнім часом вони перестали ховатися й виходять із підпілля, означає їхню втому від потреби постійно ховатися й брехати самим собі. Вважається, що більше втомилася проукраїнська частина суспільства. Що саме по собі є сумним фактом: досі доводиться визнавати наявність проукраїнської та проросійської спільнот всередині воюючої з Росією країни.

Втім, русофіли є, без перебільшення, в усьому світі. Від нашої «какой разницы» вони відрізняються тим, що в Європі, США, країнах Латинської Америки, Азії та Глобального Півдня вони люблять Росію та російське за гроші. Щойно їм перестануть платити, вони до Росії охлонуть, хіба за деякими винятками. Натомість наші доморошені русофіли люблять державу-агресора безплатно й справді щиро. Тому стають для Росії корисними ідіотами. Звісно, крім тих, хто наводить російські ракети на цивільні об'єкти. Але хто сказав, що одного разу представники «какой разницы» не озвучать росіянам свої тарифи...

Андрій КОКОТЮХА,
письменник, сценарист

«Еспресо»
17 вересня, 2023